

Prorozwojowy i realistyczny - projekt budżetu Krakowa na rok 2026

2025-11-29

W przyszłorocznym budżecie Kraków zagwarantuje finansowanie dla zadań, do których realizacji zobowiązał się w latach poprzednich, ale zdoła też uruchomić nowe projekty inwestycyjne: „Da Się!” oraz „Pakt dla krakowskich osiedli”. Konsekwentne hamowanie wzrostu wydatków bieżących, zwiększanie dochodów i przyciąganie środków zewnętrznych mają z kolei przynieść miejskim finansom oddech w postaci stworzenia i stopniowego zwiększania nadwyżki operacyjnej.

Budżet, który Kraków projektuje na rok 2026, tworzony jest z takim samym podejściem jak tegoroczny – miasto stawia przed nim dwa zasadnicze cele: stopniową poprawę wskaźników i parametrów świadczących o kondycji finansów samorządu oraz zaspokajanie potrzeb rozwojowych miasta i oczekiwań mieszkańców. To trudne, ale możliwe do pogodzenia.

Realistyczny scenariusz zakłada, że zwiększone wydatki inwestycyjne miasta, spowodowane kończącymi się dużymi projektami, takimi jak w szczególności budowa linii tramwajowej do Mistrzejowic (KST IV), w przyszłym roku nie pozwolą jeszcze ograniczyć deficytu budżetowego, ale proces jego zmniejszania i przywracania równowagi budżetowej rozpocznie się w 2027 roku, m.in. dzięki ograniczeniu nakładów inwestycyjnych.

Z kolei podejmowane na wielu polach i skorelowane ze sobą działania wzmacniające budżet od strony dochodowej, a także monitorowanie i racjonalizacja bieżących wydatków przynieść mają w najbliższym horyzoncie czasowym dodatni wynik operacyjny budżetu i coraz bardziej stabilną nadwyżkę zwiększającą potencjał miasta do inwestowania z własnych środków, bez konieczności zaciągania długów.

Plan dochodów w 2026 roku

Przygotowany przez prezydenta i przekazany radnym do dalszych prac projekt budżetu zakłada, że dochody Krakowa w 2026 roku ukształtują się na poziomie około 10 mld 162 mln zł. To o ponad 1 mld zł więcej niż w planie na 1 stycznia 2025 roku.

Tak jak w tym roku dominujące znaczenie będzie miał udział w podatkach PIT i CIT, ponieważ wpływy te po reformie znoszącej Polski Ład stanowią podstawę finansowania samorządów. Kraków zaplanował je na poziomie 6,1 mld zł (ponad 5,5 mld zł z PIT i ponad 0,5 mld zł z CIT), wyższym o 600 mln zł od tegorocznego. Zasilą więc one budżet w 60,3 proc. W kolejnych latach dochody z tego tytułu będą rosły, ponieważ na korzyść Krakowa działają nie tylko nowe zasady finansowania samorządów, ale także utrzymujący się przyrost liczby mieszkańców, który w połączeniu ze wzrostem zatrudnienia i poziomu wynagrodzeń pozytywnie wpływa na potencjał rozwojowy miasta. Kraków stale zachęca też mieszkańców do rozliczania się z podatku PIT w lokalnych urzędach skarbowych, co daje wymierne efekty finansowe – pozyskanie w tym roku 33 tys. nowych podatników zwiększa wpływ do budżetu miasta o około 130 mln zł.

Drugim co do wielkości źródłem dochodów miasta, bo stanowiącym aż 32 proc. całości, będą w 2026

roku dochody własne (m.in. podatki i opłaty lokalne, dochody z mienia, wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej) – tu projekt przewiduje wpływy na poziomie 3,2 mld zł.

Plan dochodów Krakowa uzupełnią jeszcze subwencje i dotacje z budżetu państwa w wysokości około 591 mln zł (5,8 proc.) oraz środki ze źródeł zagranicznych z przeznaczeniem na inwestycje w kwocie około 197 mln zł (1,9 proc.).

Plan wydatków w 2026 roku

Projekt budżetu na 2026 rok zakłada, że wydatki ogółem ukształtują się na poziomie 11,3 mld zł, z czego na realizację zadań bieżących miasto planuje przeznaczyć 9,7 mld zł, a resztę – około 1,6 mld zł – na wydatki majątkowe, czyli głównie program inwestycyjny wart ponad 1,4 mld zł (zadania ogólnomiejskie i dzielnicowe).

Największą pozycję w strukturze wydatków ogółem stanowić będzie edukacja (blisko 35 proc.), na drugim miejscu znajdzie się transport i łączność (19 proc.), na trzecim – gospodarka komunalna i ochrona środowiska (11 proc.). Te trzy obszary, w identycznej kolejności, wiodą prym także w wydatkach bieżących, z kolei w wydatkach majątkowych bezwzględnie dominuje transport i łączność.

Mimo że wiele wydatków bieżących ma charakter sztywny i obligatoryjny (przykładowo w edukacji – wynagrodzenia czy dotacje dla placówek niesamorządowych), to w ramach działań naprawczych miasto stara się poddawać zadania fakultatywne większej dyscyplinie na etapie planowania i wydatkowania środków, monitorując zarówno celowość ponoszenia określonych kosztów, jak i wpływ racjonalizacji wydatków bieżących na zaspokajanie potrzeb mieszkańców i jakość usług świadczonych przez samorząd.

Równolegle, gdy chodzi o wydatki inwestycyjne, miasto kładzie nacisk na pozyskiwanie bezzwrotnych źródeł finansowania – m.in. dotacji z funduszy unijnych czy programów krajowych. Również realizacja zaplanowanego na rok 2026 programu inwestycyjnego nie byłaby możliwa bez ich udziału – ponad 140 mln zł pochodzi ze źródeł zagranicznych, natomiast ponad 128 mln zł to niepodlegające zwrotowi finansowanie pochodzenia krajowego. W sumie daje to blisko 20 proc. łącznych nakładów na wydatki inwestycyjne ogólnomiejskie w 2026 roku.

Inwestycje w 2026 roku

Największym kwotowo zadaniem inwestycyjnym w 2026 roku będzie końcowa faza realizacji tramwaju do Mistrzejowic (KST IV), na którą zapisano w budżecie 250 mln zł, co stanowi około 30 proc. wszystkich nakładów inwestycyjnych przewidzianych **w dziedzinie transport i łączność**.

Tradycyjnie obszar ten dominuje, gdy chodzi o politykę inwestycyjną miasta, i charakteryzuje się szerokim wachlarzem przedsięwzięć – od budowy i modernizacji sieci dróg, w tym budowy węzłów przesiadkowych wraz z parkingami P&R, przez budowę i modernizację chodników i ścieżek rowerowych, po montaż sygnalizacji świetlnej, doświetlanie przejść dla pieszych, stawianie nowych wiat przystankowych czy punktowe remonty nakładkowe.

Magiczny
Kraków

Ogółem zadania związane z układem transportowym pochłonią 693 mln zł, czyli połowę przyszłorocznej puli na inwestycje. Warto wymienić niektóre z nich: przebudowa torowisk tramwajowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ciągu ulic Starowiśnej, Straszewskiego i Karmelickiej, budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z parkingiem P&R Bronowice oraz terminalem autobusowym, budowa przystanku kolejowego SKA Kraków Prądnik Czerwony wraz z parkingiem P&R czy budowa drogi dojazdowej z osiedla Kliny do stacji SKA w Opatkowicach. To także rozbudowa i modernizacja dróg w różnych częściach miasta (np. ul. Kocmyrzowska, Stelmachów i Piaskowa, Tyniecka, Niebyła), budowa dróg dla rowerów (wzdłuż południowej strony al. Pokoju, na odcinku ul. Walerego Sławka, wzdłuż ul. Jancarza), budowa przystanków autobusowych przy skrzyżowaniu ul. Stella-Sawickiego i Orlińskiego, a także programy, z których sfinansowane zostaną zadania w różnych lokalizacjach: modernizacji dróg (20 mln zł), budowy chodników (20 mln zł), budowy ścieżek rowerowych (8 mln zł), modernizacji torowisk tramwajowych (3,5 mln zł), budowy sygnalizacji świetlnych oraz doświetleń przejść dla pieszych (3 mln zł) i budowy miejsc postojowych (2 mln zł). Na podniesienie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców wpłynie, a w dłuższej perspektywie wygeneruje także oszczędności, modernizacja systemu oświetlenia publicznego wraz z instalacją usług typu smart, a także zakup i montaż energooszczędnych opraw oświetleniowych typu parkowego.

Zdecydowana większość inwestycji dotyczących szeroko pojętej infrastruktury transportowej będzie miała – wzorem tego roku – charakter lokalny i przyczyni się do poprawy codziennego funkcjonowania mieszkańców. Odzwierciedla to ogólną zmianę w podejściu do inwestycji, tj. odejście od wielkich, spektakularnych projektów w stronę tych, które – choć będą miały często znacznie mniejszą skalę – poprawią komfort codziennego życia, przemieszczania się i korzystania z najbliższego otoczenia, a zarazem wyrównają różnice w jakości infrastruktury w centrum i rejonach od niego oddalonych.

Wzmocnieniem tego kierunku jest ogłoszona w tym roku **prezydencka inicjatywa „Pakt dla krakowskich osiedli”**, w ramach której w najbliższych latach sukcesywnie realizowane będą dodatkowe zadania w miarę zwolnionych czy wygospodarowanych środków w budżecie (docelowo 500 mln zł) – chodzi o budowę i remonty chodników, remonty nakładkowe dróg, doświetlenie przejść dla pieszych, wymianę opraw oświetleniowych oraz nowe ławki i wiaty przystankowe.

Drugim co do wielkości obszarem inwestycyjnym w mieście jest **ochrona i kształtowanie środowiska**. W przyszłym roku szereg zadań dotyczyć będzie rozwoju terenów zielonych (modernizacja parków – np. Planty krakowskie, Planty Podgórskie, bulwary wiślane, park Kolejowy, park przy dworze Cieczów, park Białe Morza), a także wykupów terenów pod ogólnodostępną zielenią (np. Zakrzówek, park Woźniców w Czyżynach). Do projektu budżetu wpisano też inwestycje z zakresu ochrony przeciwpowodziowej – m.in. budowę przepompowni Kabel, kanału ulgi na Sudole Dominikańskim, urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji opadowej, przepompowni na wysokie stany. Kontynuowana będzie rewitalizacja wnętrza kwartałów zabudowy na terenie Nowej Huty, modernizacja miejskich toalet, program małej retencji wód opadowych, programy termomodernizacji: budynków wielorodzinnych i budynków jednorodzinnych.

Inwestycje w dziedzinach **pomoc, integracja społeczna i rodzina** oraz **sport i rekreacja** służą rozbudowie szeroko pojętej infrastruktury społecznej, upowszechnianiu kultury fizycznej oraz tworzeniu zróżnicowanej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego. Na plan pierwszy wybija się

budowa 11 nowych żłobków oraz przebudowa i modernizacja dwóch kolejnych. Kontynuowany będzie program likwidacji barier architektonicznych, w tym dobudowa wind w budynkach komunalnych, oraz budowa specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami wraz z miejscami całodobowego okresowego pobytu (projekt FEM-Działanie 5.6 – Budowa na miarę). Zaplanowano też budowę i modernizację sal gimnastycznych, krytych pływalni, orlików czy obiektów klubów sportowych – powstaną m.in. kompleks sportowy KSOS przy al. Powstania Warszawskiego, sala rehabilitacyjno-sportowa przy ZSS nr 1, kryta pływalnia na terenie KS Clepardia, hala sportowa przy ul. Monte Cassino, kryta pływalnia przy SP 129 (os. Na Stoku), kompleks sportowy os. Wolica.

W przeglądzie najważniejszych inwestycji nie może zabraknąć zadań dotyczących **infrastruktury oświatowej** – od budowy nowych szkół (ul. bp. Albina Małysiaka, ul. Na Załęczu, rejon ul. Dekerta i Portowej) po rozbudowę istniejących: Szkoła Podstawowa nr 124 (ul. Sucharskiego), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 (ul. Prawocheńskiego), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 (ul. Wrony), Zespół Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych (ul. Górka Narodowa), Szkoła Podstawowa nr 54 z budynkiem Samorządowego Przedszkola nr 133 (ul. Tyniecka), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 (ul. Grochowa), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (ul. Stawowa). Jak co roku, zarezerwowana została także pula środków na program termomodernizacji budynków oświatowych.

Nowe przedsięwzięcia: „Da Się!” oraz „ławki dialogu”

Zdecydowana większość inwestycji, które znalazły się w projekcie budżetu na rok 2026, to zadania rozpoczęte w latach poprzednich i kontynuowane, często z terminem zakończenia właśnie w przyszłym roku. Mimo że wypełniają one program inwestycyjny w ponad 90 proc., udało się już teraz znaleźć finansowanie dla pewnej puli nowych przedsięwzięć, które do przyszłorocznego budżetu wprowadza prezydencka inicjatywa „Da Się!” oraz analiza postulatów zgłaszanych przez mieszkańców podczas cyklicznych spotkań z prezydentem i urzędnikami, czyli „ławek dialogu”.

Pierwszy pakiet pod hasłem „Da Się!” obejmuje projekty, które mieszkańcy od dawna uważali za potrzebne, ale do tej pory ich realizacja napotykała na różne przeszkody, nie tylko w postaci braku finansowania. Dzięki prezydenckiej inicjatywie pomysły, które były symbolem bezruchu i niemocy, nabiorą realnych kształtów: Muzeum Rzeki Wisły w dawnym budynku CORT, kładka pieszo-rowerowa nad torami kolejowymi na Żabińcu, przejście dla pieszych przy pl. Bohaterów Getta, zielony plac przed Magistratem, zielony pl. Wielkiej Armii Napoleona, rewitalizacja ronda Mogilskiego, przebudowa/rewitalizacja pl. św. Marii Magdaleny, budowa kładki nad rzeką Białuchą.

Z kolei aktywność mieszkańców i mieszkańek uczestniczących w „ławkach dialogu” zaowocowała uzupełnieniem przyszłorocznego budżetu inwestycyjnego o takie zadania, jak: rozbudowa ul. Szafrana, budowa połączenia ul. Fredry z ul. Przyjaźni Polsko-Węgierskiej, przebudowa ul. Starowolskiej, budowa ekranów akustycznych w ciągu ul. Klasztornej, budowa zatok autobusowych przy ul. Brożka (przystanek Borsucza), budowa linii tramwajowej do os. Złocień, przebudowa, budowa, modernizacja nawierzchni na terenie Plant Bieńczyckich, modernizacja placu zabaw przy ul. Łopackiego, modernizacja XLIII Liceum Ogólnokształcącego, budowa sali gimnastycznej przy SP 32 (ul. Królowej Jadwigi).

Bliżej dzielnic, bliżej mieszkańców

Miasto sukcesywnie zwiększa pulę środków inwestycyjnych wydzielonych do dyspozycji dzielnic – w 2026 roku wyniosą one ponad 23 mln zł (dla porównania w tym roku dzielnice mają do podziału 19,6 mln zł, w 2024 roku miały 14 mln zł).

Wzmocnienie dotyczy także środków na całościowe budżety dzielnic – począwszy od 2025 roku, zgodnie ze zobowiązaniem prezydenta, miasto co roku podwyższa o 15 proc. środki kierowane na wydatki dzielnic. Z 84 mln 226 tys. zł, które jednostki otrzymały w tym roku, w 2026 roku pula ta wzrośnie do 99 mln 226 tys. zł. A założeniem jest podwojenie poziomu finansowania dzielnic w ciągu lat 2025–2029 (do docelowych 144 mln 226 tys. zł).

To nie wszystko – dzięki przygotowanej nowelizacji uchwały o konsultacjach społecznych w przyszłym roku uruchomione zostaną dwa mechanizmy wzmacniające głos dzielnic i ich udział we współdecydowaniu o kierunku rozwoju miasta: tzw. małe konsultacje oraz referendum dzielnicowe. Te pierwsze to uproszczony tryb dialogu z mieszkańcami na poziomie dzielnicowym, a drugie – możliwość organizacji demokratycznego głosowania na poziomie jednostki pomocniczej gminy. Wniosek o przeprowadzenie referendum będzie mogła złożyć rada dzielnicy w drodze uchwały podjętej większością 3/5 głosów, prezydent miasta, rada miasta lub grupa 10 proc. mieszkańców danej dzielnicy posiadających czynne prawo wyborcze. Referendum będzie mogło odbywać się maksymalnie raz w roku w danej dzielnicy. Mechanizmy te pozwolą mieszkańcom decydować o najważniejszych dla nich kwestiach, takich jak inwestycje lokalne czy funkcjonowanie infrastruktury komunalnej, jeśli nie będą przekraczać budżetu dzielnicy.

Budżet Miasta Krakowa na rok 2026 – [Biuletyn Informacji Publicznej](#)

Zobacz:

- [Projekt budżetu na 2026 – PDF](#)
- [Projekt budżetu na 2026 – prezentacja](#)
- [Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej – PDF](#)